

Uuslavastuse "Operiball" arutluskoosoleku

protokoll

Laupäeval, 14. veebruaril 1959. a. kell 14.30

Koos olid smd.: A. Lauter, R. Hammer, K. Randsepp, P. Nigula,
V. Järvi, T. Tergama, A. Fless, L. Kalmot, V. Luts, P. Nägi, E. Renter
V. Vasarik, U. Ilumets, Asta Vihandi, Senta Ots, Asta Ots,
U. Vark, O. Päldeja, J. Viilup.

Sm. Hammer - avab koosoleku ja palub koosliidaid sõna võtta
täna toimunud opereti "Operiballi" kontroll-
etenduse kohta. Mainib, et kuna kunstnikkogu
liikmed on varemgi oma seisukoha selle kohta
võtnud, on täna siin veel võimalus teha lavas-
tuses mõningaid muudatusi ja parandusi ning
avaldada arvamusi nähtu kohta.

Sm. Lauter - tänane proov tundus mulle kuidagi nergemana mõnes
osas kui neljapäevane proov. Tuju oli täna vähem
ja tundus, et ka naljad ei mõjunud nii orgaani-
liselt kui seda oli märgata neljapäevasel proovil.
Oli viperusi nii kunstilises kui ka lavatehnilises
osas. Kõige pealt avapildis ballerina osa ei
lahenenud täna päris õieti. Ta illesanne siin peaks
olema sissejuhatajaks operiballile, kus ta kutsub
kõlalisi ballile ja tutvustab neile balli kutse-
kaarti. Täna sel proovil ta aga lihtsalt tantsis.
Teiseks tuleks meil lõplikult lahendada üks valus
küsimus meie teatris ja nimelt - võrkeelsed väljen-
dused nagu tänases lavastuses prantsuskeelsed -
"bon jour", "au-revoir", "merci" jne. Minu arvates
võiksid kõik võrkeelsed väljendused ära jääda.
Esiteks nad tunduvad kuidagi vana operetliku igandina
ja teiseks on paha kuulda, kui ei osata neid õigesti
välja rääkida. Siis - boy on laval liiga tihti,
mõjub nagu segavalt. Pariisis pole "oobereid", selle
väljenduse kohta leida uus sõna, kas "garçon" ehk
"maitre" või midagi muud sellesarnast.

Lavatehnilises osas mõjub halvasti kandiku äär,
see peaks olema metalli värvi.

Üldiselt võiks prooviga rahule jääda. Sooviksin
siiski veel rohkem operetlikku kerget, klassikalises
operetis on ikka hea tuju, vallatust on vaja, operett
ei tohi ilalgi tõsiseks elamuseks muutuda. Ka ei
tohi naljade rühutamisel üle pakkuda, ennem pakkuda
vähem, kui üle.

Malmsten on Beaubuissoni osas parem kui Pärn.
Ots oli täna heas vormis, ta mõistab õieti ja

huvitavalt seda osa lahendada.

- Teose muusikalisest küljest - orkestratsioon on hõre ja seda enam peab orkester hästi mängima ja et kõik orkestriliikmed hästi mängiksid, peavad nad rohkem tähelepanu pöörama oma partiidele. Tekst peab selgeks saama ja täna oli ka märksa rohkem seda tunda kui eelmisel proovil.

Üldiselt jään prooviga rahule, loodan et sellest teosest tuleb üks ilus saavutus. Loodan ka, et teisest koosseisust tuleb kindlasti võrdne esimesele ja seda koosseisu võiks järgmisel otendusel välja lasta.

Sn. Senta Ots - ka mina loian, et balleriin esimese vaatuse avapildis ei teinud oma osa hästi.

Sn. Kalmet - oleks hea, kui kõik prantsuskeelsed sõnad siin eestistada. Praegusel hetkel on seda küll võimatu teha, aga edaspidi küll.

Sn. Ploes - ennitlen lavastuse brigaadi "Operiballi" puhul tehtud töö eest. Mina isiklikult "Operiballi" teksti lugedes ei leidnud küll selles midagi erilist, mis oleks pidanud põhjustama selle teose lavastamise. Nüüd aga näen, et on päris hästi ja huvitavalt tehtud ja ma jään lavastusega väga rahule. Selles teoses peab olema härmiselt täpne nii muusikas kui ka tekstis, siis on saavutus ehtne.

Prantsuskeelsed väljendused on alati olnud õnnetu- seks meie teatrile, seepärast teen samuti ettepaneku kasutada nende asemel eestikeelseid väljendusi.

Ka oli märgata mõningaid väikese tehnilisi viperusi, mida saab kindlasti likvideerida. Siis veel balleriini ülesanne avapildis peaks saama selgeks.

Sn. Lauter - kas "Operiballi" dekoratsioonid saab esmaspäevaks imbutada?

Sn. Renter - loodame, et saab.

Sn. Mägi - kas tänane koosseis jääb samaks ka esietendusel?

Sn. Lauter - ehkki Malmsten on parem kui Pärn Beaubuissoni osas, siiski võib esietendus toimuda tänases koosseisus. Sn. Ottoga tuleks teha keshädalal proov ja nelja- päeval teda esinoda lasta.

Sn. Mägi - meil tuleks ka lahendada sn. Karaski küsimus meie teatris.

Sn. Hamner - et tänase "Operiballi" proovi kohta enam sõnavõtjaid ei ole, lõpetame selle arutelu lugedes teose vastu- võetaks ja kuna kunstnikkogu liikmed on täna täies koosseisus koosolekust osa võtnud, siis kasutame juhust järgmise opereti - "Marica" koosseisu läbi- vaatamiseks, et vältida takistusi esiseisvaks tööks.

- Sm. Luts - loeb ette operett "Maricas" ettenähtud osatäitjad.
- Sm. Lauter - kuna mustlanna osatäitjaks on ettenähtud smd. Urb, Lepa, Kuusma ja Kongas ja kuna see osa on ka laululiselt kaunis raske, arvan, et Kuusma ja Kongas võiksid välja jääda.
- Sm. Peldoja - kas ei saaks Meilile dublandiks ilka osas kasutada sm. Vivika Vasarit?
- Sm. Luts - sm. Vasar siiski ei sobi.
- Sm. Lauter - on õige, et opereti põhikaadrile võiks vahest juurde rakendada jõe ja koorist, kellest on näha, et nad võiksid areneda operetile järelkasvaks. Aga kui ei ole võtta koorist, siis on parem dublandina kasutada ikkagi opereti oma inimesi.
- Sm. Ploes - kas ka sm. Urbi ei võiks rakendada Maricana, sellest on ka varem juttu olnud.
- Sm. Lauter - kuna Maricatena on meil ettenähtud smd. Murre ja Kodanipork, kolme Maricat-ei tea soovitada ja kuna see kolmas puudutab ka sm. Murre ja Kodaniporgi kui mittekoosseisuliste jõudude tasu küsimust, sest ikkagi kolme Marica olemasolu puhul jääks nende kahe esinemiste arv vähemaks ja seega vähemaks ka nende töötasu. Meie peaksime siiski ka mingi lepingu täitmist nendega siin ettenägema.
- Sm. Hammer - ei ole ka päris õige kui puudub osatäitja meie oma koosseisust. Kas ei peaks meil ikkagi olema üks koosseisuline inimene tagavaraks Marica-osal, keda võiksime kohe vajaduse korral rakendada.
- Sm. Luts - ühinen sm. Lauteri sõnavõetuga sm. Urbi kasutamises Maricana. Kuid kunagi hiljem võiksime teda küll dublandina rakendada.
- Sm. Lauter - ehkki sm. Urb on palju vokaalselt arenenud ja ka näitlejana on ta päris vastuvõetav, aga kas temast saab opereti primadonna, selles ma isiklikult kahtlen. Arvan, et hiljem võiks anda sm. Urbile ülesandeks Maricat ära õppida.
- Sm. Raudsepp - kasutan juhust tänasel koosolekul teha teatavaks, et "Kaugete randade" koosseisus on osatäitjate muudatus ja nimelt smd. Roobas ja Krumm ütlesid neile ettenähtud osadest ära ja sm. Püvi sõidab ära. Tuleb leida nende asemel uues. Sm. Püvi asemel oleks sobiv sm. Ani "Vanemuisest".
- Sm. Lauter - sm. Ani kasutamises "Kaugetes-randades" peaksime kohe ühenduse võtma "Vanemuisega".

Sn. Mägi - teeb koosolekule teatavaks oper "Tsaari mürsja"
osatäitjad.

Sn. Leuter - kuna "Tsaari mürsja" osatäitjate kohta sõnavõtte
ei ole, teen ettepaneku "Tsaari mürsja" koosseis
kimitada.

Sn. Hammer - Kuna täna sõnavõtte enam ei ole, lõpetame koosoleku.

Koosolek lõppes kell 15.45.

Koosoleku juhataja:

Protokollija: